

Het verloren schaap

Periodethema: De rondwandeling
Lukas 15: 1-7

a. Inleiding (Luk. 15: 1-3)

UITLEG VAN DE TEKST

In de gelijkenissen van Lukas 15 staat centraal het zoeken van het verlorene en de blijdschap over het weer gevondene. Juist de beginverzen van dit hoofdstuk zijn in dat opzicht van belang. Hierin wordt weergegeven waarom de Heere Jezus deze gelijkenissen vertelt. Nu is de aandacht van de Heere Jezus voor zondaren niet nieuw. We komen dat bijv. ook al heel duidelijk tegen in Lukas 5: de roeping van Levi, de tollenaar. En ook daar al merken we de oppositie van de kant van de Schriftgeleerden en de Farizeeën. Ze verwijten de Heere Jezus dat Hij met tollenaars en zondaren eet en drinkt. En dat Hij daarmee suggereert dat Hij hun vriend is (Luk. 5: 29-30 en 7: 34 en 39).

De Heere Jezus heeft Zich openlijk tegenover die kritiek verantwoord: Hij is juist gekomen om zondaren te roepen tot bekering (Luk. 5: 32). En Hij is dat blijven doen! Zo vinden we de verantwoording van de Heere Jezus uit Luk. 5: 32 in Lukas 15 breder uitgewerkt.

Tijdens Zijn reis naar Jeruzalem komen overal de tollenaars en zondaren op Hem af, om naar Hem te horen (vers 1). Tollenaars: de mensen die de belasting inden voor de bezettende macht: de Romeinen; en die zich daarbij door oneerlijke praktijken, verrijkten. Zondaren, mensen die de wet niet hielden en kenden. Zij 'naderen' tot de Heere Jezus. Daar zit iets in van schroom, schoorvoetend. Toch worden ze als het ware naar Hem toegetrokken, om naar Hem te luisteren. Blijkbaar had Hij iets te zeggen dat hen raakte. Was het omdat in Zijn woorden doorklonk Gods liefde tot het verlorene? Het zijn er ook niet weinig die tot Hem komen: 'al

de tollenaars en zondaars'. De Heere Jezus verkeert nog steeds in het Over-Jordaanse. Juist bij de Jordaan, een grensgebied, zijn er veel tolkantoren. Er is echter ook een hele groep mensen die niets begrijpt van Jezus' spreken en handelen: de Farizeeën en Schriftgeleerden. Zij storen zich aan het optreden van de Heere Jezus. 'Deze', zo zeggen ze, en tegelijk klinkt hun minachting voor Jezus erin door, 'ontvangt de zondaars, en eet met hen' (vers 2). Het lijkt haast een beetje op ons gezegde: 'Zeg me wie uw vrienden zijn en ik zal u zeggen wie u bent.' Lijkt het er niet op dat de Heere Jezus Zelf gerekend moet worden tot de 'zondaars'? Kijk maar eens wat Hij doet. Dat dit een verkeerde gedachtegang is, blijkt heel duidelijk uit het geweldige feit dat God Zijn Zoon gezonden heeft 'om te zoeken en zalig te maken wat verloren is.' De Heere Jezus ontvangt deze tollenaars en zondaren als Leraar! Hij laat ze tot Zich komen om hen te onderwijzen en te roepen tot bekering, zie ook: Luk. 7: 47-50 en 19: 7-10.

Nu was het ontegenzegglijk waar dat onder de Farizeeën en Schriftgeleerden serieuze mensen zijn, die de Bijbel kennen en ernst maken met de dienst aan God. Geldt voor hen wellicht ook wat de Heere Jezus zei tot de rijke jongeling: 'Eén ding ontbreekt u.' Maar dat is dan wel datgene waar het om gaat! Hadden ook die tollenaars en zondaren niet beter moeten weten? Behoorden ook zij niet tot het volk Israël? Waren ook zij niet besneden (vandaag zouden we zeggen: gedoopt)?

TER OVERWEGING

Wat heeft dat ons trouwens te zeggen? Misschien kunt u op deze manier de Farizeeër en de tollenaar en zondaar wat dichterbij de kinderen brengen. En

blijft het niet die Farizeeër, die bij voorbaat al slecht denkt over de ander en die zondaar, die bij voorbaat al slecht is en op wie ik eigenlijk niet lijk.

Beiden krijgen onderwijs van de Heere Jezus. Zondaren dat ze verloren zijn en gevonden moeten worden. Farizeeën dat ze zich met 'de hemel' mogen verheugen in de redding van zondaren. Want het gaat er toch om dat het hele volk zich mag verheugen over de gekomen Verlosser!

Daarom sprak Hij tot hen deze gelijkenis (vers 3). De Heere Jezus vertelt dan in één adem de eerste twee gelijkenissen uit Lukas 15. Ze zijn ook daarin één dat het in beiden gaat over iets dat verloren is en weer wordt gevonden. Daarover is blijdschap. De derde gelijkenis van Lukas 15 begint weer met: 'En Hij zeide.' Hierin komt ook naar voren de houding van de niet 'verlorene', de oudste zoon. Niemand kan op afstand blijven staan. Voor iedereen geldt: ken ik de vreugde van het gevonden zijn en mag ik me zo dan ook verheugen in het gevonden zijn van anderen?

b. Het verloren schaap (Luk. 15: 4-7)

UITLEG VAN DE TEKST

Deze gelijkenis is die van een herder. Hij heeft honderd schapen onder zijn hoede. Een rond getal. Ongetwijfeld telt deze herder, zoals dat toch een goede herder betaamt, meerdere keren per dag zijn schapen. Zojuist heeft hij weer geteld. Hij komt nu maar tot negenennegentig. Eén schaap is er niet. Wat moet hij nu doen? Die herder weet heus wel dat, als hij niet direct achter dat schaap aan gaat, het onherroepelijk verloren is. Het is in dit woestijnachtige gebied (vers 4) ten dode opgeschreven. Een schaap in de wildernis is volkomen weerloos. Het heeft geen klauwen of hoornen om zich te verdedigen. Het valt daarom ten prooi aan de eerste de beste 'vijand' die het ontmoet of het komt om van de dorst. Daar komt nog bij dat een schaap uit zichzelf de weg niet terug kan vinden. Maar als hij het gaat zoeken, moet hij de andere negenennegentig achterlaten. Je kunt eventueel nog denken aan het achterlaten van de negenennegentig in een schaapskooi. Daar wordt in Lukas 15 echter niet over gesproken. En dan nog is dat dikwijls een omheining met een opening, waar de herder of een waker in plaats neemt (zie Joh. 10: 'Ik ben de Deur'). Moet het dan wel gaan om die éne? Is het bovendien niet eigen schuld. Dat schaap is toch zelf weg gedwaald van de kudde?

Deze herder verlaat toch de negenennegentig om het 'verloren' schaap te gaan zoeken. Hij zoekt net zolang tot hij het vindt. Hij laat zijn hart spreken. Dat blijkt ook als hij het gevonden heeft. Dan wordt hij niet boos. Maar hij is blij. En van blijdschap tilt

hij het op en legt het op zijn schouders. Zo aanvaardt hij de terugtocht. Thuisgekomen roept hij vrienden en burenen bij elkaar en zegt tegen hen: 'Weest blij met mij; want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was' (vers 6).

En dan volgt in vers 7 de toepassing: 'Zo is er blijdschap in de hemel over één zondaar, die zich bekeert, meer dan over negenennegentig rechtvaardigen, die de bekering niet van node (niet nodig) hebben.'

TER OVERWEGING

Zoals die herder is nu de Heere Jezus. Hij is gekomen om te zoeken wat verloren is. Zo is Hij sprekend God. Hij laat met recht Zijn hart spreken. Dat mogen we in onze vertelling wel duidelijk naar voren laten komen. Daaruit blijkt heel duidelijk dat het niet zo is, wat sommige mensen wel denken: God bemoeit Zich toch niet met de wereld. Of: Hij ziet mij toch niet. Het verlorene gaat Hem aan het hart. En zo kijkt de Heere Jezus nu ook naar die tollenaars en zondaren. Ja, naar mensen die welbewust bij de Herder vandaan gelopen zijn! Het schaap was van de kudde en de herder weg gedwaald. Niet andersom. Hier kan eventueel de lijn gelegd worden naar Gen. 3. En hoe kan zo iemand uit zichzelf ooit de weg terugvinden? Daarvoor moest de Heere Zelf komen. En Hij was ook de Eerste Die kwam: 'Adam, waar zijt gij?' Zo zocht Hij het verloren schaap op en dat doet Hij nog. Ook al moest Hij daar nog zo diep voor afdalen. Tot zelfs in de diepte van de dood in het dragen van de straf op onze zonden. Hij deed het. Zo lief heeft hij het verlorene. En daarover is blijdschap in de hemel. God verblijdt zich en de engelen verheugen zich in de terugkeer van een zondaar tot de Heere. En die negenennegentig dan, die de bekering niet nodig hebben? Iedereen moet toch bekeerd worden? Niemand is toch vanuit zichzelf goed voor God? Dat is zeker waar. Hier staat echter, dat er blijdschap in de hemel is over één zondaar die zich bekeert; meer dan over negenennegentig rechtvaardigen. Er is dus méér blijdschap over. Er is óók blijdschap over mensen die niet afdwalen. Mensen die blijven bij het woord van de Heere en het dienen van de Heere. Zij hebben niet de bekering van hen die in 'vreselijke' (zichtbare en uiterlijke) zonden gevallen zijn. Daar mogen we de Heere ook wel voor danken, dat Hij je daarvoor bewaard heeft.

Zo moeten ook de Farizeeën en Schriftgeleerden bekeerd worden van hun ergernis aan de Heere Jezus. Het moet hen toch juist een vreugde en blijdschap zijn, dat anderen - ook mensen van het volk Israël, het volk van de Heere, kinderen van het verbond - Hem weer mogen dienen. En, daar zou het toch om moeten gaan: dat je samen de Heere weer mag dienen.

GELOOFSLEER

Dat we niet in 'vreselijke' zonden vallen, betekent echter niet, dat je ook dan niet bekeerd moet worden. Wij zijn toch allemaal 'in zonden ontvangen en geboren' (Dooptformulier). Zelfs de 'allerheiligsten' hebben in dit leven nog maar een klein beginsel, een eerste begin, om Gods geboden volkomen te houden. Ze moeten dagelijks opnieuw bekeerd worden (n.a.v. Heidelbergse Catechismus, zondag 44, vraag 114).

